

آیینیه

آیینیه ۱۸

آیینیه کتب و محصولات جبهه فرهنگی انقلاب اسلامی، تابستان ۱۳۹۶

معرفی مجموعه کتب برنا

برنامه جامع هیأت‌های علمی - تربیتی و نخبه‌پرور

تهیه و تنظیم: معاونت تولیدات رسانه‌ای جامعه ایمانی مشعر

طراح جلد: سید مجتبی نبی‌زاده

صفحه‌آرا: حسن ناصری

شمارگان: ۵۰۰۰ نسخه

قیمت: ۳۰۰۰ تومان (غیرقابل فروش)

استفاده از مطالب نشریه و تکثیر آن برای هیأت‌ها، در صورت ذکر منبع آزاد می‌باشد.

کانون دانش پژوهان
نخبه

کانون دانش پژوهان نخبه

تلفن: ۲۱ - ۵۵ ۳۴ ۷۳ ۹۸

پایگاه اطلاع‌رسانی: kanoonnokhbeh.ir

کانال تلگرام: [@kanoonnokhbeh_ir](https://t.me/kanoonnokhbeh_ir)

جامعه ایمانی مشعر

قم - صندوق پستی: ۳۷۱۹۵ - ۱۵۱۳

سامانه پیامک: ۳۰۰۰۱۵۴۲

رایانامه: info@1542.org

پایگاه اطلاع‌رسانی: www.1542.org

بسم رب العلم

سخن یار

رهبر فرزانه انقلاب اسلامی مدظله العالی:

«هدف ملت ایران و هدف انقلاب اسلامی، ایجاد یک تمدن نوین اسلامی است».

در دیدار جوانان استان خراسان شمالی ۱۳۹۱/۷/۲۳

«برای ایجاد یک تمدن اسلامی - مانند هر تمدن دیگر - دو عنصر اساسی لازم است: یکی تولید فکر، یکی پرورش انسان».

در اجتماع بزرگ اساتید، فضلا و طلاب حوزه‌ی علمیه قم، در مدرسه فیضیه ۱۳۷۹/۷/۱۴

«اعتقاد راسخ من این است که اگر چنانچه بر روی مسئله علم و فناوری و نخبه‌پروری سرمایه‌گذاری کنیم، حتماً در یکی از بااولویت‌ترین کارها سرمایه‌گذاری کرده‌ایم».

در دیدار نخبگان جوان ۱۳۸۹/۰۷/۱۴

«پیش از شناسائی نخبه، شناسائی استعداد برتر را داریم که در طول زمان تبدیل به نخبه خواهد شد؛ چون هر صاحب استعداد برتر که نخبه نیست؛ به تدریج به نخبه تبدیل می‌شود. پس اول شناسائی استعداد برتر است، بعد مسیر این صاحب استعداد برتر به سمت نخبه‌شدن، بعد رسیدن به نقطه ثمردهی - که درواقع همان نقطه نخبه‌شدن است - ...و بعد از آن، ادامه کار نخبه».

در دیدار جمعی از نخبگان و برگزیدگان علمی ۹۰/۷/۱۳

«من می‌خواهم بگویم آن جوان‌هایی که در تهران، در شهرهای گوناگون، در استان‌های مختلف، در خود مشهد، در بسیاری از شهرهای دیگر کار فرهنگی می‌کنند، با اراده خودشان، با انگیزه خودشان - کارهای بسیار خوبی هم از آن‌ها ناشی شده است که از بعضی از آن‌ها ما بحمدالله اطلاع پیدا کردیم - کار را هرچه می‌توانند به‌طور جدی دنبال کنند و ادامه بدهند. بدانند که همین گسترش کار فرهنگی در بین جوان‌های مؤمن و انقلابی، نقش بسیار زیادی را در پیشرفت این کشور و در ایستادگی ما در مقابل دشمنان این ملت، ایفا کرده است.»

بیانات در حرم مطهر رضوی ﷺ، ۱۳۹۳/۱/۱

«مسائل فرهنگی به نظر من بسیار مهم است؛ بنده به مسائل فرهنگی اهمیت بسیار زیادی می‌دهم و آنچه امروز می‌خواهم عرض کنم، همان مطلبی است که به نظرم سال گذشته بود یا سال قبلش بود که در همین جلسه اول سال عرض کردم که این مجموعه‌های خودجوش مردمی که کار فرهنگی می‌کنند - که الان در سرتاسر کشور هزاران مجموعه خودجوش مردمی هست که دارند خودشان کار می‌کنند، خودشان فکر می‌کنند، خودشان تلاش می‌کنند و کار فرهنگی می‌کنند - روزبه‌روز باید توسعه پیدا کنند.»

بیانات در حرم مطهر رضوی ﷺ، ۱۳۹۵/۱/۱

«(باید) ما مسئله رعایت نخبگان و نگاه به نخبگان را به یک حالت شبکه‌ای در بیاوریم. ما نخبه را شناسائی می‌کنیم، انتخاب می‌کنیم، کمک می‌کنیم و ثبات در حرکت نخبگی به او می‌دهیم؛ این کافی نیست. باید یک حرکت شبکه‌ای سازنده و یک چرخه به وجود بیاید، که از پرورش و ساخت نخبه آغاز می‌شود... ما باید استعداد‌های نخبه را شناسائی کنیم و تربیت کنیم، بعد در میان این‌ها گزینش و انتخاب لازم است؛ بعضی نخبه‌ترند، بعضی استعداد‌های برترند؛ انتخاب بهترین‌ها. بعد از آن، نگهداری و ارتقاء است؛ نه فقط نگهداری، بلکه نگهداری همراه با ارتقاء و پیشرفت بعد این نخبه، خود وارد چرخه نخبه‌سازی شود - یعنی حالت شبکه‌ای پیدا کند - خود این نخبه، نخبه‌ساز و نخبه‌پرور شود. در این صورت، حالت درون‌زائی به وجود خواهد آمد و حرکت مضاعف خواهد شد. اگر ما یک چنین شیوه‌ای را در پیش بگیریم، به نظر می‌رسد که کار پیشرفت خواهد کرد.»

بیانات در دیدار شرکت‌کنندگان در ششمین همایش ملی نخبگان جوان ۱۳۹۱/۷/۱۲

تولید فکر و پرورش انسان، دو عنصر اساسی تمدن سازی اسلامی

﴿مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ زُكَّاءٌ يَنْتَعُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا سِيمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ ذَلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَمَثَلُهُمْ فِي الْإِنْجِيلِ كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْأَهُ فَآزَرَهُ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوَى عَلَى سُوقِهِ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيُغَيِّظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا﴾^۱

(محمدؐ) فرستاده خداست و کسانی که با او هستند در برابر کفار سرسخت و شدید و در میان خود مهربان اند. پیوسته آن‌ها را در حال رکوع و سجود می‌بینی درحالی که همواره فضل خدا و رضای او را می‌طلبند. نشانه آن‌ها در صورتشان از اثر سجده نمایان است. این است توصیف آنان در تورات؛ و توصیف آنان در انجیل، همانند زراعتی است که جوانه‌های خود را خارج ساخته، سپس به تقویت آن پرداخته تا محکم شده و بر پای خود ایستاده است و به قدری نمو و رشد کرده که زارعان را به شگفتی وامی‌دارد. این برای آن است که کافران را به خشم آورد (ولی) کسانی از آن‌ها را که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند، خداوند وعده آمرزش و اجر عظیمی داده است. هر تمدنی با تکیه بر طرح تربیتی خود، شکوفا شده و بسط و گسترش می‌یابد. در حقیقت شکوفایی همه شئون فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، اقتصادی، هنری و... یک تمدن مستلزم به بار نشستن طرح تربیتی آن است و بسط و گسترش آن شئون در سایه تحقق کامل وجه تربیتی ممکن خواهد بود؛ چراکه این انسان است که با سپردن خود به تفکر ظهور یافته، بار سنگین عینیت خارجی بخشیدن به آن تمدن را بر عهده می‌گیرد. لذا تا انسان مطلوب آن تفکر با ریشه دواندن در مبانی و سر برآوردن در فضای تربیتی جدید، ظهور نیابد، هرگز آن تمدن به منزل مقصود راه نخواهد یافت.

آغازگر اندیشه تمدن اسلامی پیامبر اکرم است. «پیغمبرؐ وارد مدینه شد تا این نظام را سر پا و کامل کند و آن را

۱. سوره مبارکه فتح آیه ۲۹

برای ابد در تاریخ، به عنوان نمونه بگذارد... البته ایجاد چنین نظامی، به پایه‌های اعتقادی و انسانی احتیاج دارد. اول باید عقاید و اندیشه‌های صحیحی وجود داشته باشد تا این نظام بر پایه آن افکار بنا شود... دوم، پایه‌ها و ستون‌های انسانی لازم است تا این بنا بر دوش آن‌ها قرار گیرد - چون نظام اسلامی قائم به فرد نیست...»

برای مثال تمدن غربی با نگرش جدیدی به عالم و آدم و مبدأ و معاد آن‌ها و با طرح جدید تربیتی خود توانست بعد از حدود ۴۰۰ سال راه سیطره خود را بر عالم بگشاید و چنگال برآمده از شئون تمدنی‌اش را در پیکره تاریخ فروبرده و بخش زیاد بلکه اکثر بشر معاصر را در حجاب ظلمت خویش کشاند.

انقلاب اسلامی که همان تجلی تحول باطنی بشر عصر حاضر و بازگشت او به عهد ازلی خویش در ساحت جمعی است، آفتابی است الهی که برای شکستن شب دیجور تمدن شیطان‌ی غرب بر بشر تابیدن گرفته است و برای غلبه در این مواجهه تاریخی راهی جز در انداختن طرحی عالم‌گیر در وسعت یک تمدن ندارد. چراکه شکستن بت‌های دنیای غربی و رسیدن به آرمان «بسط کلمه الله در عالم» جز با برپایی حکومت جهانی اسلام ممکن نخواهد بود. بر همین اساس است که معلم و رهبر انقلاب اسلامی می‌فرمایند: «هدف ملت ایران و هدف انقلاب اسلامی، ایجاد یک تمدن نوین اسلامی است»^۱.

اسلام ناب محمدی ﷺ همان طرح جامع تمدنی انقلاب اسلامی است و طرح جهانی اسلام ناب از این قاعده مستثنی نیست که «هر تمدنی بر مدار طرح تربیتی خود است که تحقق می‌یابد.» لذا آنچه بیش از هر چیز در این زمان مهم و ضروری جلوه می‌نماید آشکار شدن ابعاد طرح تربیتی اسلام برای ساخته شدن انسان‌هایی در تراز انقلاب اسلامی است. امروز بعد از گذشت ۳۵ سال از تابش حقیقت انقلاب جواب گفتن به این مسئله بیش از پیش ضروری و حیاتی جلوه می‌نماید (پاسخ گفتن به مسئله نحوه ظهور انسانی در تراز انقلاب اسلامی)؛ چراکه تنها چنین افرادی هستند که می‌توانند در کسوت کادر انقلاب، مسئولیت به دوش کشیدن بار این حرکت و تحقق بخشیدن به اهداف و آرمان‌های متعالی آن را به عهده بگیرند. لذا پرسش اساسی آن است که «در کدام طرح و با چه برنامه‌ای می‌توان به انتظار ظهور چنین انسان‌هایی بود؟» شاید پاسخ گفتن به این پرسش اساسی وجه اصلی این کلام حضرت امام خامنه‌ای باشد که فرمودند:

«برای ایجاد یک تمدن اسلامی - مانند هر تمدن دیگر - دو عنصر اساسی لازم است: یکی تولید فکر، یکی پرورش انسان.»^۲

«(باید) ما مسئله‌ی رعایت نخبگان و نگاه به نخبگان را به یک حالت شبکه‌ای در بیاوریم. ما نخبه را شناسایی

۱. بیانات امام خامنه‌ای در خطبه‌های نماز جمعه تهران ۱۳۸۰/۲/۲۸

۲. امام خامنه‌ای در دیدار جوانان استان خراسان شمالی ۱۳۹۱/۷/۲۳

۳. امام خامنه‌ای در اجتماع بزرگ اساتید، فضلا و طلاب حوزه‌ی علمیه‌ی قم، در مدرسه‌ی فیضیه ۱۳۷۹/۷/۱۴

می‌کنیم، انتخاب می‌کنیم، کمک می‌کنیم و ثبات در حرکت نخبگی به او می‌دهیم؛ این کافی نیست. باید یک حرکت شبکه‌ای سازنده و یک چرخه به وجود بیاید، که از پرورش و ساخت نخبه آغاز می‌شود... ما باید استعدادهای نخبه را شناسائی کنیم و تربیت کنیم، بعد در میان اینها گزینش و انتخاب لازم است؛ بعضی نخبه‌ترند، بعضی استعدادها برترند؛ انتخاب بهترین‌ها. بعد از آن، نگهداری و ارتقاء است؛ نه فقط نگهداری، بلکه نگهداری همراه با ارتقاء و پیشرفت... بعد این نخبه، خود وارد چرخه‌ی نخبه‌سازی شود - یعنی حالت شبکه‌ای پیدا کند - خود این نخبه، نخبه‌ساز و نخبه‌پرور شود. در این صورت، حالت درون‌زائی به وجود خواهد آمد و حرکت مضاعف خواهد شد. اگر ما یک چنین شیوه‌ای را در پیش بگیریم، به نظر می‌رسد که کار پیشرفت خواهد کرد.»^۱

شکل‌گیری صحیح شبکه تربیتی نخبگان پاسخ جدی به مسئله تربیت کادر برای انقلاب اسلامی است؛ زیرا این نخبگان یک قوم هستند که مسئولیت‌های خطر و دشوار یک تمدن را بر عهده می‌گیرند تا در مواجهه با مشکلات و مسائل سخت و در هنگامه عبور از پیچ‌های تاریخی راه‌حل مناسب را برای هدایت قوم کشف نمایند و به تعبیر صحیح‌تر باید گفت نخبه حقیقی همان انسان در تراز انقلاب است.

کانون دانش‌پژوهان نخبه و مجموعه‌های نظیر آن که مأموریت خود را تربیت کادر قابل‌اتکا برای نظام اسلامی می‌دانند وظیفه تاریخی زیستن با این مسئله انقلاب و هموار نمودن راه تحقق طرح تربیتی اسلام را بر عهده دارند. گرچه امروز در ارزیابی از امکان و شرایط این مجموعه‌ها نباید دچار این توهم شد که آن‌ها می‌توانند به این سؤال دشوار و پیچیده در وسعت انقلاب پاسخ دهند؛ چرا که چنین ادعایی را حتی متفکران بزرگ انقلاب نداشته‌اند (بلکه هر کدامشان به اندازه وسعتشان به وجهی از آن پاسخ گفته‌اند) چه رسد به تلامذد درس آن‌ها، بلکه کانون با سپردن خویش به این مسئله اساسی و ورود در این عرصه جهادی، انتظار نصرت الهی را می‌کشد.

این مجموعه با سابقه‌ای بالغ بر ۲۰ سال با درک جریان هدایت الهی در تحول باطنی نوجوانان و جوانان نخبه خود در طول این مدت (که جلوه‌ای از آن در ساخته‌شدن نوجوانان و جوانانی نخبه که قلب‌هایشان با ارزش‌ها و دغدغه‌های انقلاب اسلامی مانوس شده، ظهور یافته) و یافتن جلوه‌هایی از طرح شبکه‌سازی نخبگان در درون خود، بر آن شد تا این حقیقت بالارزش را در قالب طرح «برنا» به‌عنوان یک الگوی کوچک از حقیقت عظیمی که باید در وسعت انقلاب اسلامی رخ نماید عرضه نماید. درواقع طرح «برنا» به دنبال رسیدن به مدلی از یک شبکه تربیتی جامع نخبگانی است.

۱. امام‌خامنه‌ای حفظه‌ش در دیدار شرکت‌کنندگان در ششمین همایش ملی نخبگان جوان ۱۳۹۱/۷/۱۲

کانون معتقد است که تربیت کادر برای انقلاب اسلامی در چهار مرحله صورت می‌پذیرد که دو مرحله از این چهار مرحله در یک مقیاس بسیار کوچک در کانون تحقق یافته است: مرحله اول دوران کودکی و پیش از آن که عمده بار تربیت در این مرحله به دوش پدر و مادر است. مرحله دوم دوران مدرسه خصوصاً ۶ سال دوم است که کانون در این مرحله جریان زندگی فرد را با حرکت خود پیوند می‌زند و مرحله سوم دوران دانشجویی که مرحله تربیت کادر در مقیاس مجموعه کانون می‌باشد و مرحله چهارم دوران شکوفایی و ظهور کادری تمام‌عیار برای انقلاب اسلامی است. برای رسیدن به این اهداف، خوب است که توجه داشته باشیم که یکی از مهم‌ترین تأکیدات امام خامنه‌ای مدظله‌العالی سرمایه‌گذاری روی نخبگان موجود در جامعه است: «در برنامه‌ریزی برای نخبگان، هدف ما باید چه باشد؟ البته هدف نباید به هیچ‌وجه تحقیر غیرنخبگان باشد؛ چون غیرنخبگان ممکن است کارهایی انجام دهند که بسیار برجسته و ممتاز و والا باشد؛ این بدیهی است؛ اما یک جامعه بدون دارا بودن استخوان‌بندی‌های ذهنی قوی، در حرکت جهانی نخواهد توانست از سربالایی‌های دشوار و پیچ‌های سخت عبور کند. بنابراین، جامعه همچنان که به بدنه فکری نیاز دارد، به نقطه ممتاز فکری هم نیاز دارد. بنابراین اگر هوشمندانی در جامعه هستند که از لحاظ ذهنی نخبه‌اند، اینها می‌توانند به پیشرفت علم و فرهنگ و هنر و کار و پیشرفت هر چیزی که جامعه به آن نیاز دارد، کمک کنند. بنابراین، منهای این که ما بخواهیم غیرنخبه را مورد تغافل قرار دهیم، باید برای نخبگان، حسابی باز کرد. ممکن است به نظر بیاید این یک تبعیض است؛ اما تبعیض همه جا غیرعادلانه نیست؛ گاهی اوقات تبعیض، عین عدالت است. این حساب باز کردن برای نخبگان، عین عدل است؛ به خاطر این که ما باید نخبه و هوشمند را در حدی که می‌تواند رشد کند، رشد بدهیم.»^۱ لذا برای تربیت کادر تمام‌عیار برای انقلاب اسلامی اول از همه باید به سراغ مستعدین و نخبگان بالقوه برویم و برنامه‌ای منظم و هماهنگ برای شکوفایی آن‌ها داشته باشیم.

می‌توان چاپ مجموعه هفت جلدی کتاب «برنا» و کتاب یک جلدی «سکوی پرواز» را که مجموعه‌ای از کتب کاربردی و جامع برای اداره کانون‌های علمی تربیتی هستند و به عرصه‌های مختلف فعالیت این کانون‌ها به نحو جزئی و نسبتاً کامل پرداخته‌اند، لیبکی عملی به فرمان رهبر فرزانه انقلاب به جوانان انقلابی دانست. این کتب بر اساس تجربیات مجموعه‌های موفق تربیتی کشور و نظرات تعداد زیادی از متخصصین تربیت و با محور تربیت انقلابی در مجموعه‌ها و کانون‌های تربیتی و به دست مربیان موفق یکی از مجموعه‌های خودجوش پرتوان و حزب‌اللهی کشور تألیف شده است.

۱. بیانات در دیدار جمعی از نخبگان علمی (۱۳۸۱/۷/۳)

آغاز حرکت

کانون دانش‌پژوهان نخبه از بدو تأسیس^۱ تاکنون بیش از بیست سال است که با ایده تربیت نیروهای متخصص و متعهد و به همت دانشجویان و طلاب بسیجی در یکی از محروم‌ترین نقاط جنوب شهر تهران^۲ کار خویش را آغاز نموده و در این مدت توانسته است وسعت مناطق تحت پوشش خود را به تمام مناطق جنوبی شهر تهران^۳ گسترش دهد. طراحی‌ها و برنامه‌ریزی‌های این کانون در طول سالیان فعالیت خود تفاوت‌هایی بر اساس مقتضیات و شرایط گوناگون داشته و همواره در حال رشد از نظر برنامه‌ریزی و سازمان‌دهی بوده است، اما آرمان این مجموعه که «کار قدرتمند علمی و تربیتی به‌طور توأمان و تربیت نیروهای متخصص، متعهد و کارآمد در خدمت انقلاب اسلامی» بوده هیچ‌گاه مورد غفلت واقع نشده است.

این مجموعه به گواهی مدال‌های فراوان کشوری و جهانی^۴ خود و دیگر افتخارات علمی و نیز به اذعان کارشناسان تعلیم و تربیت تاکنون موفقیت‌های چشمگیری در زمینه‌های علمی و تربیتی در کار با نخبگان داشته است به‌گونه‌ای که در حال حاضر به‌عنوان یکی از کانون‌های علمی و تربیتی الگو در سطح نخبگان کشور شناخته می‌شود. ابعاد موفقیت این کانون سبب شده است که بسیاری از مجموعه‌های علمی-تربیتی کشور خواستار استفاده از طرح آن باشند. اتکا به تجارب این فعالیت مستمر و متراکم بیست‌ویک‌ساله و مطالعات گوناگون گذشته و همچنین نیاز به وجود طرحی

۱. اواخر سال ۱۳۷۲

۲. محله عبدالآباد (شکوفه)، مسجد امام حسن مجتبی (ع)

۳. از منطقه ۱۴ تا منطقه ۲۰.

۴. بیش از ۷۴ مدال تا سال ۱۳۹۴.

کامل و همه بُعدی و قابل ارائه به مجامع علمی و تربیتی، پژوهشگران کانون را بر آن داشت تا پژوهشی را با هدف ارائه نرم‌افزاری جامع برای مجموعه‌های تعلیمی و تربیتی نخبه‌پرور مانند «کانون دانش پژوهان نخبه» آغاز نمایند. این طرح بر اساس نگرش نظام‌مند به تربیت تدوین شده است و سعی نموده است در حد توان مؤلفان و پژوهشگران گروه، طرحی از مبانی، اصول، اهداف، روش‌ها، سیاست‌ها و برنامه‌های عملیاتی را به‌طور مرتبط، هماهنگ و هم‌افزا ارائه دهد. مطالعات تربیتی در کانون از ابتدای تشکیل آن وجود داشت و از نتایج این مطالعات در ارتقای نرم‌افزار آن استفاده می‌شد. در اوایل زمستان سال ۱۳۹۰ هجری شمسی گروهی با نام **برنا (بستر رویش نخبگان انقلابی)** ذیل معاونت پژوهش کانون دانش پژوهان نخبه شکل گرفت که همه اعضای آن از فارغ‌التحصیلان و کادر آن مجموعه بودند. این گروه با دغدغه مطالعات عمیق تربیتی در تراز تمدن ناب و نوین اسلامی و نوشتن طرحی جامع و نظام‌مند برای تعلیم و تربیت تشکیل شد.

گروه «برنا» فعالیت خود را با مطالعاتی مقدماتی در باب کار تربیتی در مجموعه‌های فرهنگی آغاز نمود و در ادامه با قبول طرح پژوهشی «نرم‌افزار جامع کانون‌های نخبه‌پرور» فصل جدیدی از فعالیت خود را تجربه کرد. مطالعات و سازمان‌دهی اولیه تا اواخر تیرماه ۱۳۹۱ به طول انجامید و بالاخره فاز اصلی و عملیاتی این پژوهش از اول مرداد ۱۳۹۱ هجری شمسی آغاز گردید. مجموعه کتب «برنا» و «سکوی پرواز» حاصل پژوهشی سه ساله است که نسخه اولیه آن در سال ۹۳ به حضور رهبر انقلاب تقدیم شد و انتشارات تراث در اسفند ۱۳۹۴ آن را به چاپ رسانده است.

منابع کلی پژوهش

عناوین کلی منابعی که در پژوهش از آن‌ها استفاده شده است، عبارت‌اند از:

۱. قرآن مجید، نهج البلاغه و کتب معتبر حدیث مذهب حقه شیعه.
۲. بیانات امام خمینی رهبر و رهبر فرزانه انقلاب مدظله‌العالی.
۳. برخی از بیانات علامه مصباح یزدی.
۴. کتب تربیتی معتبر موجود.
۵. سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و کتاب مبانی نظری و اسناد پشتیبان آن.
۶. نظام‌نامه تربیتی جامعه‌المصطفی‌العالمیه.
۷. نتایج پژوهش‌های مرتبط.

۸. پاسخ علما و اساتید به سؤالات ما.
۹. تجربیات مکتوب و شفاهی برخی کانون‌های تربیتی موفق کشور.
۱۰. مشاهدات عینی حاصل از بازدید از برخی کانون‌های تربیتی موفق کشور.
۱۱. تجربیات کانون دانش‌پژوهان نخبه.

روش کلی پژوهش

در مورد روش پژوهشی استفاده شده باید گفت در قسمت‌های مختلف این پژوهش روش‌های متفاوتی بسته به ظرفیت‌های موجود و مقتضیات موضوع انتخاب و اعمال شده‌اند. در مجموع از روش‌های زیر به فراخور توان و نیاز در فصول مختلف پژوهش، استفاده شده است:

۱. روش مطالعات نقلی (قرآن کریم، روایات معصومین علیهم‌السلام، رهنمودهای امام خمینی رهبر و رهبر فرزانه انقلاب امام خامنه‌ای مدظله‌العالی)

۲. روش مطالعات فلسفی و کلامی

۳. روش مطالعات پدیدارشناسی اجتماعی

۴. روش تحقیقات میدانی

۵. روش مطالعات تجربی (مؤسسات، مربیان و اساتید موفق)

مثلاً در قسمت مبانی انسان‌شناسی در فصل مبانی از جلد اول هم از روش مطالعات فلسفی و هم از مطالعات نقلی استفاده شده است. در مقابل به‌عنوان مثال در فصل انسان ورودی از جلد اول به دلیل عدم وجود کتب و منابع مطمئن فقط از روش مطالعه اجتماعی و تجربی استفاده شده است.

مسیر پژوهش

با توجه با آنچه از نظر گذrandیم، سؤالات اساسی پژوهش را این‌گونه طرح می‌نماییم:

* یک طرح جامع، نظام‌مند و کارآمد برای یک کانون نخبه‌پرور چه طرحی است؟

در مسیر تدوین این طرح اولین سؤالی که پیش رو داریم این است که:

* انسان مطلوب تمدن‌ساز کیست؟ (خصوصیات انسان نخبه در پایان دوره دبیرستان)

بلافاصله بعد از تبیین ویژگی‌های انسان تمدن‌ساز این سؤال مطرح می‌شود که:

* چه انسانی قابلیت تبدیل شدن به انسان مطلوب را دارد؟ (سن و ویژگی های انسان ورودی مستعد)^۱
 بعد از پاسخ گفتن به این سؤال ها، برای طراحی مسیری که می خواهیم طی نماییم تا به اهداف برسیم، می بایست بر اساس آموزه های اسلامی به سؤالات زیر پاسخ دهیم:
 * مبانی نظری در طرح ریزی این مجموعه چیست؟
 * اصول کلی حاکم بر روش ها و برنامه ها چیست؟
 در آخرین مرحله بعد از ترسیم انسان مطلوب، انسان ورودی، محیط و مخاطب شناسی و نهایتاً تدوین مبانی و اصول حاکم بر روش ها لازم است به سؤالات زیر پاسخ دهیم:
 * راهبردهای کلان و ساختار کلی این مجموعه چیست؟
 * روش های نظام مند و برنامه های عملیاتی این مجموعه چیست؟ (موضوع و مسئله جلد های دو تا هفت)

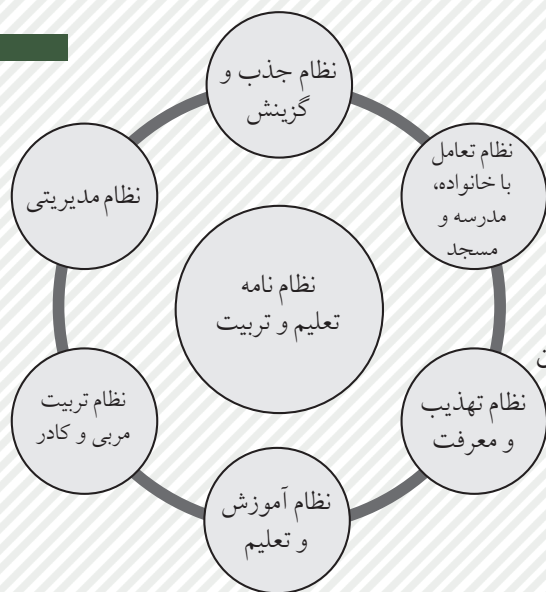
قالب ارائه پژوهش

در ارائه این پژوهش بسیار تلاش شده است که مطالب در حد امکان مختصر و مفید و در حد توان دور از اطناب و تطویل باشد.

در جزء اول این پژوهش، به ارائه مسائل کلی و نقشه راه کلی پرداخته شده و سپس در سایر اجزاء به نظام های گوناگونی پرداخته شده است که در کنار هم نظام کلی یک مجموعه تعلیمی تربیتی را تشکیل می دهند. در واقع این نظام کلی و هماهنگ دارای شش زیرنظام است. این زیرنظام ها با ارتباطی منسجم، هماهنگ و هم افزا مجموعه را زنده و پویا نگه داشته و آن را به سوی اهدافش به پیش خواهند برد. به جهت سادگی در ارائه پژوهش، بحث از هر یک از این زیرنظام ها با عنوان «نظام» دنبال شده است، مانند «نظام جذب و گزینش» و ...؛ زیرا اگرچه این زیرنظام ها همگی در کنار هم یک نظام کلی را شکل خواهند داد اما هر یک به تنهایی نیز یک نظام دارای اجزاء هماهنگ هستند. در بحث از هر یک از این نظام ها (زیرنظام های نظام کلی) بخش های زیر ارائه گردیده است:

۱. گرچه عده ای بر این باورند که همه ظرفیت تبدیل شدن به انسان مطلوب را دارند اما از آنجا که توان و فرصت ما محدود است می بایست توجه خود را بر افراد مستعدتر متمرکز نماییم. هم چنین خوب است به این بیانات توجه نماییم:

«پیش از شناسایی نخبه، شناسایی استعداد برتر را داریم که در طول زمان تبدیل به نخبه خواهد شد؛ چون هر صاحب استعداد برتر که نخبه نیست؛ بتدریج به نخبه تبدیل میشود. پس اول شناسایی استعداد برتر است بعد مسیر این صاحب استعداد برتر به سمت نخبه شدن، بعد رسیدن به نقطه ی مُردهی - که در واقع همان نقطه ی نخبه شدن است، که معمولاً در مقطع تحصیلات تکمیلی کارشناسی ارشد و دکتری یک چنین چیزی پیش می آید و این جوان به نخبه تبدیل میشود - بعد از آن ادامه ی کار نخبه.» بیانات رهبر انقلاب در دیدار جمعی از نخبگان و برگزیدگان علمی ۹۰/۷/۱۳

* مبانی خاص نظام.

* اهداف در این نظام.

* سیاست‌ها و راهبردهای مجموعه در انجام روش‌های این نظام.

* روش‌های نیل به اهداف.

* برنامه‌های عملیاتی.

نتایج این پژوهش در سه بخش کلی و هفت جزء ارائه گردیده و هر جزء در یک کتاب گنجانده شده است:

مباحث مبانی و نظری:

جزء اول (کتاب اول): تعاریف، مبانی کلی، اصول کلی، انسان مطلوب، انسان ورودی، راهبردهای کلان.

نظام‌های پشتیبانی‌کننده:

جزء دوم (کتاب دوم): نظام مدیریت.

جزء سوم (کتاب سوم): نظام تربیت کادر.

جزء چهارم (کتاب چهارم): نظام جذب و گزینش.

جزء پنجم (کتاب پنجم): نظام تعامل با خانواده، مدرسه و مسجد.

نظام‌های محوری:

جزء ششم (کتاب ششم): نظام معرفت و تهذیب.

جزء هفتم (کتاب هفتم): نظام آموزش و تعلیم.

مؤلفان و پژوهشگران

چنانچه گفته شد این پژوهش به سرپرستی معاونت پژوهش و برنامه‌ریزی کانون دانش‌پژوهان نخبه و در قالب گروه پژوهشی «برنا» صورت پذیرفته است. افراد زیادی در تألیف این اثر نقش ایفاء نموده‌اند، اما از باب ایجاز به نفرات اصلی فعال در این پژوهش اشاره می‌نماییم:

* مدیر پژوهش و تألیف:

روح اله رجبی

* مؤلفین:

گروه تألیف نهایی: وحید درخور، حسین گلردی، روح الله رجبی، حسین حسن زاده، داود محمدی

* پژوهشگران:

گروه مبانی و نقشه راه: وحید درخور، حسین حسن زاده، داود محمدی، زکریا حسینی، امیر بادپا

گروه مدیریت: حسین گلردی، علیرضا سلیمانی

گروه تربیت کادر: وحید درخور، جواد داور

گروه جذب و گزینش: ابوزرین اعظمی، امیرمحمد کرمی

گروه تعامل با خانواده، مدرسه و مسجد: حسین گلردی

گروه معرفت و تهذیب: داود محمدی، محمدرضا شهبازی، علیرضا سلیمانی، امید کاشی

گروه آموزش و تعلیم: حسین حسن زاده، داود محمدی، مصطفی عباسی، حسین گلردی، محمد عرب سلمان، فرزاد

حجتیان، سیدمهران سیادت، سینا آطاہریان

* ویراستاری، صفحه آرایی و طراحی جلد:

داود کارخانه، حامد طهرانی، اصغر کوهی، وحید اسلامی، ابراهیم دیده خانی ومهدی خداجو

همچنین حجج الاسلام والمسلمین مجتبی وافی، عالم زاده نوری، هادی زاده، اکبری آهنگر، خندان، هاشمی محبوب،

بغدادی، اخوان، سرلک، فدایی، میرمحمدیان، مطهری، مبینی و برادران مهندس رسول محمدقلی، مهندس

حجت الله اسلامی، حاج عظیم ابراهیم پور، دکتر صحرایی، علی خوش اقبال فرد، وحید بهرامی، حبیب رحیم پور

ازغدی، رضا امیرخانی، دکتر اعتصامی، دکتر محمد پارسانیا، دکتر مدنی فر، رضا خلیلی و نیز روحانی محترم ناظر

کانون دانش پژوهان نخبه از دیگر کسانی هستند که حمایت ها، تشویق ها، راهنمایی ها و کمک های ارزنده ای درباره

منابع، روش ها، نتایج و کیفیت مطالعات، تدوین و چاپ این کتاب داشتند.

خط‌مشی‌های تدوین کتاب‌ها

خط‌مشی اول: تکیه بر تقلین

مبانی این منظومه طراحی شده همان تقلین است که از محک‌مات شیعه محسوب می‌شوند و در طول این منابع ارزش‌مند الهی نیز کلام و اندیشهٔ امام خمینی مدظله‌العالی و امام خامنه‌ای از محک‌مات این نظام‌نامه محسوب شده است. چراکه انقلاب اسلامی که همان ترجمان اسلام ناب در عصر حاضر است بیش از دیگران در جان و کلام ایشان تفسیر و تحقق یافته است.

در این تفسیر از اسلام ناب چه کسی قابل اعتمادتر از مقام عظمای ولایت فقیه که نائب حضرت بقیه‌الله اعظم مدظله‌العالی است. لذا انطباق دائمی و دقیق مسائل مطرح شده در این نظام‌نامه با نگاه‌های امام خمینی مدظله‌العالی و امام خامنه‌ای از اصول اساسی می‌باشد.

خط‌مشی دوم: قابلیت تحقق

ارزش حقیقی این نظام‌نامه به صرف نوشته شدن و علمی بودن آن نیست، بلکه ارزش حقیقی آن در قابلیت تحقق خارجی‌اش می‌باشد و اینکه این طرح عملاً قابل اجرا باشد.

این نظام‌نامه دائماً باید نظر به مسائلی داشته باشد که در صحنه عمل و اجرا قابلیت تحقق دارند و برای انجام این مهم لازم است که از روش‌ها و شیوه‌های کتاب‌ها و مقالات مرسوم در این حوزه که عمدتاً وجه نظریه‌پردازی‌های خیالی را در پیش گرفته‌اند پرهیز نماید و وجهه همت خود را صرف جمع میان عمل و نظر نماید. البته نباید در تدوین این طرح از پرداختن به شناخت صحیح و توضیح دقیق طرح‌های تربیتی که به اجرا گذاشته شده است غافل شد، بهره‌بردن از تجربیات و نقاط قوت و ضعف‌های طرح‌هایی که قابلیت اجرا یافته‌اند و صرفاً نظری نمی‌باشند باید یکی از سیاست‌های جدی این نظام‌نامه باشد.

لذا در تدوین این نظام‌نامه سعی شده است واقعی بودن، شفاف و واضح بودن، پرهیز از ایده‌آل‌گرایی و پرهیز از موازی‌کاری و دوباره‌کاری مدنظر قرار گیرد.

خط‌مشی سوم: باز بودن راه بازنگری

طرح شبکه تربیتی نخبگان در کانون‌های نخبه‌پرور با مسائلی که بیان شد در حقیقت به دنبال بناء یک مدینه فاضله کوچک است و این طرح نیز در باطن خود، پی‌ریزی یک جامعه نمونه در مقیاس کوچک است. لذا تدوین و تألیف

چنین امر مهمی با محدودیت‌های معرفتی و علمی مواجه هست که برای جبران آن دائماً باید راه بازنگری دائمی و تکمیل و تصحیح را در این طرح گشوده گذاشت. گروه پژوهشی «برنا» دست همه عزیزان دغدغه‌مند را برای ارتقای کیفی این اثر پیشاپیش می‌فشارد.

خط‌مشی چهارم: منظومه‌وار بودن

نباید فعالیت‌ها و برنامه‌ها و محتواها در طرح کانون‌ها، بریده‌بریده و جدای از هم جلوه نمایند بلکه همه آن‌ها باید در یک منظومه مشخص و به‌هم‌پیوسته ربط و نسبتشان با اصل و بنیان طرح روشن و شفاف باشد. در حقیقت این نظام‌نامه از آن جهت نظام‌نامه خوانده می‌شود که همه مسائل آن حول موضوعی مشخص ربط و نسبتشان آشکار شده است. به همین سبب است که یکی از مسائل اصلی یک نظام‌نامه را چنین می‌دانند: «چگونه می‌توان ارتباط و نسبت مسائل بنیادین را با مسائل راهبردی و در گام بعد با مسائل کاربردی نشان داد». اگر در نظام‌نامه‌ای این مهم محقق نشود کاری جز استقراء و مونثاژ صورت نپذیرفته است. مونثاژ آن است که شما بدون آنکه در ذهن خود یک طرح کلی از مسائل پیشرو داشته باشید از هر جا تکه‌ای بریده شده را بدون آنکه ربط و نسبتش با هر جزء دیگر مشخص باشد، انتخاب و به یکدیگر الصاق نموده باشید.

خط‌مشی پنجم: توجه به اولویت‌ها

توجه به اصلی و فرعی نمودن کارها خود اصل مهمی است که عدم آن لطمه سنگینی به پیکره طرح وارد می‌نماید؛ چرا که مسئله اساسی در این نظام‌نامه پرداختن به موضوع تربیت انسان است و پرداختن به چنین موضوعی یعنی گشودن بابی به‌سوی عالمی از نیازهای گوناگون و متنوع و متعدد که از هر نیازی نیازهای فرعی متعددی ظهور می‌یابد. لذا در چنین شرایطی موقع‌شناسی و تشخیص وظیفه اصلی از میان همه وظایف پیش رو و اصلی و فرعی نمودن نیازها از مهم‌ترین اصول است. در حقیقت یافتن اولویت‌ها و تقدم و تأخر بخشیدن به کارها در صحنه‌های حساس می‌تواند راه رسیدن به مقصد را نزدیک نماید؛ اما برای تحقق این اصل آنچه ضروری است مشخص بودن ملاک‌ها و معیارهاست. این ملاک‌ها هستند که تقدم و تأخر و وظایف و تکالیف را مشخص می‌نمایند.

خط‌مشی ششم: تکیه بر تجربیات

شرح رشحاتی از نور حقیقتی که در صحنه اجرا و عمل در کانون دانش‌پژوهان نخبه و دیگر مجموعه‌های تربیتی انقلابی ظهور یافته است از سیاست‌های مهم این نظام‌نامه است. اگرچه آنچه در این مجموعه‌ها اتفاق می‌افتد به‌دوراز

نقص و کمبود نیست، اما ثمرات این مجموعه‌ها بیان‌کننده آن است که جان‌مایه و حقیقت امر تربیت در فضای آن‌ها جریان دارد. لذا این نظام‌نامه ضمن بررسی نقص‌های کانون‌ها و تلاش برای رفع آن‌ها با کمک گزاره‌های علمی، باید دست به انکشاف و کنار زدن پرده از راز جریان تربیت و تحول انسان در کانون‌ها زند و به توضیح و تشریح آن‌ها در حد بضاعت خود بپردازد.

خط‌مشی هفتم: کار بر اساس قواعد علمی

از سیاست‌های اصلی این طرح است که در آن استدلالات واضح و آشکار باشد و از جدال، تکرار مکررات، زیاده‌گویی، پراکنده‌گویی و تعصبات پرهیز شود.

نظام‌نامه تعلیم و تربیت

مجموعه کتاب «برنا» بر اساس نگرش نظام‌مند به تربیت تدوین یافته و سعی نموده است طرحی از مبانی، اصول، اهداف، روش‌ها، سیاست‌ها و برنامه‌های عملیاتی را به طور کارآمد، مرتبط، هماهنگ و هم‌افزا ارائه دهد تا مجموعه‌های تربیتی کشور بتوانند با مطالعه آن بر غنای فعالیت‌های خویش بیفزایند یا افرادی که قصد تأسیس کانون علمی و فرهنگی را دارند بتوانند بر اساس آن کانون خویش را شکل دهند.

این کتب در قالب یک نظام کلی و در هفت جلد ارائه شده است. جلد اول این نظام‌نامه تربیتی مربوط است به مبانی نظری و نقشه راه کلی و شش جلد بعدی هریک به بررسی مبانی، اصول، راهبردها و روش‌های زیرنظام‌های اصلی این نظام تربیتی می‌پردازند. در طرح زیر جدولی از این زیرنظام‌ها و نظم حاکم بر کتب برنا ارائه شده است:

کتاب اول: مبانی نظری و نقشه راه کلی	مباحث مبنایی و نظری	نرم افزار جامع مجموعه های تعلیمی تربیتی نخبه پرور
کتاب دوم: نظام مدیریت	نظام های پشتیبانی کننده	
کتاب سوم: نظام تربیت کادر		
کتاب چهارم: نظام جذب و گزینش		
کتاب پنجم: نظام تعامل با خانواده، مدرسه و مسجد		
کتاب ششم: نظام معرفت و تهذیب	نظام های محوری	
کتاب هفتم: نظام تعلیم		

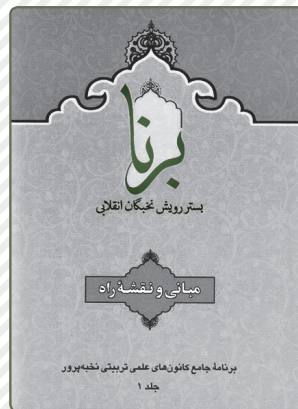
این کتاب در بردارنده یک پیشگفتار، یک مقدمه و شش فصل است.

در فصل اول از کتاب مفاهیم اصلی که در کل نظام‌نامه تربیتی از آن‌ها استفاده شده است بررسی شده‌است. سعی بر این بوده که تعاریف در عین کارایی لازم حتی‌الامکان قابل فهم و درک سریع بوده و از تعاریف رایج فاصله زیادی نداشته باشند.

در فصل دوم از این کتاب مبانی نظری حاکم بر کل هفت جلد کتاب مختصراً تبیین شده‌اند. در این فصل سعی شده تا هستی‌شناسی صحیح و کارآمد در جریان تربیتی و به عنوان پایه طرح‌ریزی نظام تربیتی در قالبی موجز و رسا ارائه شود که شامل مبانی معرفت‌شناختی، خداشناختی، جهان‌شناختی، انسان‌شناختی، ارزش‌شناختی و موقعیت‌شناختی است. این مبانی از اندیشه‌های علمای برجسته و معتمد انقلاب اسلامی نظیر علامه مصباح یزدی^۱ دامت برکاته و آیت‌الله اعرافی^۲ زیدعزه و ... اخذ شده‌اند و قسمت مبانی موقعیت‌شناختی این فصل از ابتکارات مؤلفین «برنا» است که علی‌رغم اهمیت فوق‌العاده آن، متأسفانه در کتب تربیتی دیگر از آن خبری نیست.

در فصل سوم از این جلد خصوصیات انسان مطلوب در نگاه انقلاب اسلامی (در حدود سنین پایان دوران دبیرستان) بررسی شده‌است.

در فصل چهارم از این جلد خصوصیات انسان ورودی به این نظام

مبانی نظری و نقشه راه کلی (جلد اول)

مؤلف: کانون دانش‌پژوهان نخبه

ناشر: تراث

سال نشر: ۱۳۹۴

نوبت چاپ: اول

قطع: رقعی

تعداد صفحات: ۲۱۰

۱. کتاب فلسفه تعلیم و تربیت، زیر نظر علامه مصباح یزدی

۲. نظام نامه تربیتی جامعه المصطفی العالمیه

تربیتی بررسی شده است. خصوصیتی که از دل آن‌ها ملاک‌های تشخیص انسان مستعد برای نخبه‌پروری برآمده است. در این فصل فقط به طور کلی خصوصیات انسان ورودی بررسی شده است، اما در جلد چهارم از این نظام‌نامه مسئله جذب و گزینش تفصیلاً با بیان ملاکات دقیق و روش‌های آن ارائه شده است. در فصل پنجم اصول حاکم بر تمام نظام‌نامه در سه عنوان کلی ارائه گردیده است. در فصل ششم راهبردهای کلان نظام تربیتی بیان شده است. پس از آن که در فصول قبل مبانی و اصول حرکت و نقطه آغاز و انتها روشن شد، لازم است مسیر رسیدن از مبدأ به مقصد به طور کلی بیان شود. گروه پژوهش شاه‌راه‌های این مسیر کلی را با ارائه راهبردهای اساسی روشن نموده است. راهبردهایی که همه روش‌های مجموعه تربیتی باید ذیل این راهبردها تعریف شوند. این راهبردها نقشه راه کلی حرکت را نشان می‌دهند.

این کتاب تعریف خود را از مدیریت ارائه نموده و ماهیت آن را در مجموعه تربیتی روشن کرده است. مبانی و اصول مورد نیاز مدیریت مجموعه‌ها و تشکلات تربیتی را ارائه کرده و سپس در بستر این مبانی و در چهارچوب این اصول با رعایت اختصار به تبیین راهبردها و وظایف مدیریت این مجموعه‌ها پرداخته است. همچنین مهم‌ترین آسیب‌ها و آفات مدیریت مجموعه‌های تربیتی را بررسی کرده است. در پایان این کتاب به بیان روش‌ها و راهکارهای مهم و اساسی تجربه شده در مجموعه‌های تربیتی موفق کشور پرداخته‌است. در تدوین این کتاب از کتب و مقالات بسیاری استفاده شده که ذکر منابع آن در موقعیت خود آمده است. همچنین از تجربیات برخی مجموعه‌های تربیتی و آسیب‌شناسی برخی اساتید باتجربه در این امر استفاده شده است. از نقاط قوت این کتاب تعریف مناسبی است که از مدیریت و مدیر مجموعه تربیتی ارائه نموده و تفاوت آن را با مدیریت دیگر مؤسسات و نهادها روشن کرده است و توجهاتی که یک مدیر تربیتی باید به هویت و ماهیت کار خویش داشته باشد بیان شده است. از دیگر نقاط قوت این کتاب راهبردها و روش‌های کلی است که در مجموعه تربیتی باید وجود داشته باشد. این راهبردها حاصلی از تجربیات بسیار ارزشمند برخی مجموعه‌های تربیتی موفق کشور است که رعایت آن‌ها و توجه به آن‌ها بسیار راهگشا است.

مدیریت در مجموعه تربیتی (جلد دوم)

مؤلف: کانون دانش‌پژوهان نخبه

ناشر: تراث

سال نشر: ۱۳۹۴

نوبت چاپ: اول

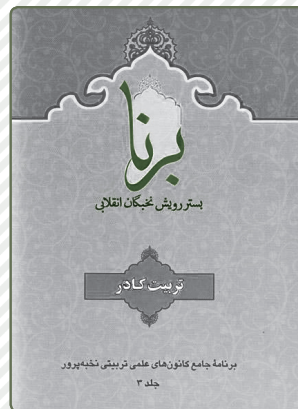
قطع: رقعی

تعداد صفحات: ۱۸۷

مجموعه‌ها و تشکل‌های تربیتی برای فعالیت مؤثرتر و موفق‌تر نیازمند به آن‌اند که مدیریت را به معنای حقیقی و با تمام ابعادش در فعالیت‌های خود دخیل کنند.

در این جلد، مدیریت در یک مجموعه تربیتی تعریف شده و ماهیت مدیریت در مجموعه‌های تربیتی روشن و مبانی و اصول مورد نیاز مدیریت مجموعه‌ها و تشکلات تربیتی ارائه شده است. سپس با رعایت اختصار به تبیین راهبردها و وظایف مدیریت این مجموعه‌ها پرداخته شده و مهمترین آسیب‌ها و آفات مدیریت مجموعه‌های تربیتی مورد بررسی قرار گرفته است. مؤلف در پایان این کتاب به بیان روش‌ها و راهکارهای مهم و اساسی تجربه شده در مجموعه‌های تربیتی موفق کشور پرداخته است.

تربیت کادر برای مجموعه‌های تربیتی در حقیقت استمرار امر تربیت از مرحله ابتدایی به مرحله‌ای بالاتر است. در این کتاب به طور مفصل به مبانی خاص مسئله تربیت کادر مجموعه‌های تربیتی و اصول خاص و راهبردهای اساسی آن پرداخته و پس از آن روش‌های تربیت کادر در طی دو دوره عمومی و تخصصی تبیین شده است. در تبیین این روش‌ها سعی شده تا حد امکان هم برنامه‌های آموزش کادر مورد توجه قرار گیرد و هم برنامه‌ها و راهکارهای پرورش کادر مجموعه تربیتی. نگاه مؤلف به تربیت کادر برای مجموعه‌های تربیتی، تربیت از دل متریبان همین مجموعه‌ها است. امری که کلید اصلی درون‌زایی، پویایی، توسعه و گسترش مجموعه‌های تربیتی است. در کنار ارائه روش‌ها و برنامه‌ها سعی شده منابع مناسبی برای دوره‌های آموزش کادر ارائه شود. اهمیت فوق‌العاده مسئله تربیت کادر در مجموعه‌های تربیتی سبب شده که پرچم‌ترین کتاب مجموعه «برنا» به نظام تربیت کادر اختصاص داده شود. جدول زیر نمایی از عناوین مطالبی است که در این کتاب بررسی شده‌اند:

تربیت کادر و مربی (جلد سوم)

مؤلف: کانون دانش‌پژوهان نخبه

ناشر: تراث

سال نشر: ۱۳۹۴

نوبت چاپ: اول

قطع: رقعی

تعداد صفحات: ۳۴۷

همه اعضا

الف) کادر عمومی

ب) کادر تخصصی

کادر گزینش

کادر جذب

کادر جذب و گزینش

کادر روابط عمومی

کادر اردوها

کادر اداری و مالی

کادر پشتیبانی و لجستیک

کادر فرهنگی

کادر اجرایی

مسئولین آزمون‌ها

مسئولین آزمایشگاه‌ها

معلمین

مسئولین انجمن‌های علمی

برنامه‌ریزان محتوایی

کادر آموزشی

دستیار مسئول دوره

مسئول دوره

مربی

مسئول تربیتی

عالم سالک

کادر مربی‌گری

واحد پژوهش و توسعه و ارزیابی

مدیران

سیاست‌گذاران

کادر مدیریتی

در یک مجموعه تربیتی به نظر می‌رسد قبل از پاسخ به هر سؤال دیگری باید به این سؤال پاسخ گفت که «آیا ما هر مخاطبی را در جمع خود خواهیم پذیرفت؟».

روش‌ها و برنامه‌های جذب دارای یک چهارچوب کلی نیست، بلکه بستگی به مقتضیات زمان و مکان دارد.

در این جلد سعی شده است برپایه خصوصیات انسان مستعد که در جلد اول تبیین شده بود، طرحی جامع از روش‌های جذب و گزینش مستعدین به مجموعه‌های تربیتی ارائه شود. با این هدف تجربیات مجموعه‌های کادرساز و نخبه‌پرور کشور بررسی شده است.

متأسفانه تاکنون هیچ طرح بومی مطابق با اندیشه‌های اسلامی و انقلابی و با مختصات نگاه تمدنی برای شناسایی استعدادها و برتر ارائه نشده است. هیچ مجموعه‌ای در کشور با این معیارها یک طرح علمی، فنی و قابل اطمینان ارائه ننموده است. تعداد بسیار معدودی از مجموعه‌های تربیتی با این اهداف، بر اساس تجربیات ارزشمند خویش آزمون‌هایی طراحی نموده و در حال حاضر گزینش را براساس آن انجام می‌دهند، اما پشتوانه‌های علمی قابل اثبات دقیق ندارند و ادعا نمی‌کنند که طرحی جامع ارائه نموده‌اند.

اساساً طراحی آزمون‌های این چینی از پروژه‌های عظیم علمی است که محصول کار تیمی متشکل از زیدگان چندرشته گوناگون نظیر روانشناسان، کارشناسان تعلیم و تربیت، استراتژیست‌های برجسته، متخصصین آمار و مدلسازی و... است که اندیشه‌های

جذب و گزینش (جلد چهارم)

مؤلف: کانون دانش‌پژوهان نخبه

ناشر: تراث

سال نشر: ۱۳۹۴

نوبت چاپ: اول

قطع: رقعی

تعداد صفحات: ۱۰۲

انقلاب را عمیقاً درک نموده و به اهداف کلی و راهبردهای کنونی آن اشراف داشته باشند. بنابراین گروه «برنا» هم با طرح ارائه شده در این کتاب، ادعا ندارد که طرحی جامع، دقیق و کاملاً علمی ارائه نموده است، بلکه تجربیات مجموعه‌های کادرساز و نخبه‌پرور کشور را بررسی نموده و به مدلی نسبتاً مناسب رسیده است. مجموعه‌هایی نظیر سازمان و مرکز ملی پرورش استعدادهای درخشان، کانون دانش‌پژوهان نخبه، کانون نخبگان میثم تمار و... .

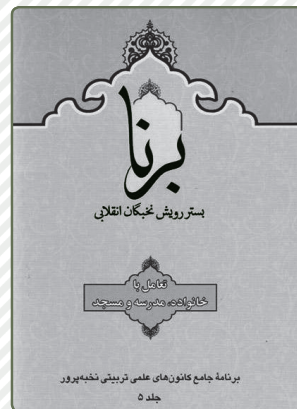
اگرچه نقش اراده و انتخاب انسان در طی مسیر رشد و کمال، اصلی ترین و مهم ترین مؤلفه است، اما نمی توان نقش مؤلفه های مؤثر محیطی را در بسترسازی حرکت انسان نادیده گرفت.

بستر تربیتی انسان، حاصل برآیند تأثیرات مؤلفه های محیطی متعددی است. مهمترین این مؤلفه ها در جامعه دینی عبارتند از خانواده، مسجد، مدرسه و گروه همسالان. در این جلد سعی بر آن شده تا با شناخت بیشتر این اضلاع، نقش و جایگاه هریک و نسبت آن ها با هم و نیز نکات مهم در تعامل مثبت تشکلهای نخبه پرور با خانواده، مدرسه و مسجد به اختصار تبیین شود.

سیاست های کلان کانون در تعامل با خانواده، ممکن دانستن تحول در محیط خانواده، استمرار ارتباط اولیا و مربیان، اهداف تعامل کانون با خانواده ها، روش های نیل به اهداف، آموزش عمومی خانواده ها، مشاوره خصوصی خانواده ها و ... از مطالبی است که در فصل اول کتاب و در مورد محیط خانواده بحث می شود.

در فصل دوم کتاب به مباحثی مانند معلم، قلب تپنده مدرسه، راهبردهای ارتباط مدارس، هماهنگی با مدرسه و ... پرداخته شده است.

در فصل سوم و چهارم نیز به ویژگی های دانش آموز و نسبت مسجد و کانون اشاراتی گردیده است.

تعامل با خانواده، مدرسه و مسجد (جلد پنجم)

مؤلف: کانون دانش پژوهان نخبه

ناشر: تراث

سال نشر: ۱۳۹۴

نوبت چاپ: اول

قطع: رقعی

تعداد صفحات: ۱۰۷

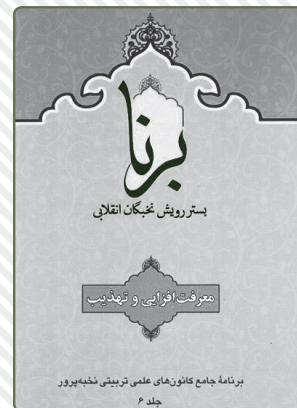
رشد و تکامل انسان برخاسته از تکامل توأمان اندیشه و رفتار اوست، به همین جهت، تربیت باید ناظر به پروراندن اندیشه‌ها و رفتارهای او باشد. اگر در کار تربیت صرفاً در پی اصلاح رفتارها باشیم و از پرورش بینش‌ها غفلت ورزیم، صرفاً افراد را به ظواهری بی‌مغز و ریشه آراسته‌ایم.

در این جلد از کتاب سعی شده تا با بهره‌گیری از کتب تربیتی و تجربیات عملی مجموعه‌های تربیتی موفق، روندی معقول و منطقی در امر معرفت‌افزایی و تهذیب و اهداف انسان مطلوب ارائه شود و قالب‌های تربیتی مناسب به همراه توضیحات کاربردی و بسیار مفید در اختیار مربیان قرار گیرد.

کتاب معرفت و تهذیب طرحی از جریان بینش‌بخشی و رفتارسازی تربیتی در یک مجموعه علمی تربیتی نخبه‌پرور است. مقصود از کلمه معرفت، ارائه معارف ناب تربیتی در جهت پروراندن بینش‌های متربیان و مراد از کلمه تهذیب، جریان شکوفایی این بینش‌ها تا حد رفتارها و اعمال ایشان است.

سیر موجود در این کتاب اگر چه تکیه بر مبانی و اصول عمیق تربیتی دارد، اما به گونه‌ای طراحی نشده که صورتی انتزاعی داشته و غیر قابل اجرا باشد. از این رو مجموعه‌های تربیتی می‌توانند با استفاده از این کتاب، کار تربیت مجموعه خویش را سامان داده و متربیان متعهد و توانمندی را برای انقلاب تربیت کنند.

مطالب این کتاب مشتمل بر چهار بخش بوده که در ذیل مختصراً به هر یک از این بخش‌ها اشاره می‌شود:

معرفت‌افزایی و تهذیب (جلد ششم)

مؤلف: کانون دانش‌پژوهان نخبه

ناشر: تراث

سال نشر: ۱۳۹۴

نوبت چاپ: اول

قطع: رقعی

تعداد صفحات: ۲۳۹

۱. **اهداف انسان مطلوب:** در ابتدای این کتاب، اهداف مجموعه طرح شده و مقاصدی که این مجموعه برای تربیت متربیان خویش، در پایان دوران دبیرستان در نظر گرفته بیان شده است.
۲. **قالب‌های تربیتی:** پس از بیان اهداف، قالب‌های تربیتی پیشنهادی جهت تحقق اهداف مورد بررسی قرار گرفته است و اینکه مربیان برای پیگیری اهداف ذکر شده چه ابزارهایی را در دست دارند. ذیل هر قالب به قابلیت‌های آن قالب و نیز روش‌های به فعلیت رساندن آن قابلیت‌ها به تفصیل پرداخته شده است. آسیب‌های قالب، ارتباط با قالب‌های دیگر، ارائه دو نمونه محتوای کلیدی؛
۳. **سیاست‌های حاکم بر کتاب:** در فصل سوم از این کتاب به بیان سیاست‌هایی پرداخته شده که لحاظ آن، مربیان را در بهره‌گیری هرچه بیشتر از کتاب پیش‌رو یاری می‌کند.
۴. **تطبیق اهداف با قالب‌ها:** تطبیق اهداف با قالب‌ها، فصلی است که به صورت نموداری، ارتباط هر هدف را با قالب‌های تحقق بخش آن هدف مشخص نموده و به مربیان نشان می‌دهد که برای تحقق هر یک از اهداف تربیتی مد نظرشان بهتر است به کدام قالب رجوع کنند.

در تربیت نخبه تراز انقلاب اسلامی، مسئله تعلیم، در کنار معرفت و تهذیب یکی از دو محور اساسی است.

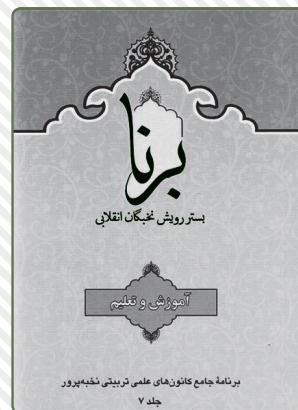
بسیاری از مجموعه‌های تربیتی در کنار کار تربیتی به فعالیت علمی نیز می‌پردازند. در این جلد از کتاب مبانی، راهبردها، قالب‌ها، روش‌ها و سیر آموزشی مناسب برای کار علمی در مجموعه‌هایی که می‌خواهند به این سو حرکت کنند، تبیین شده است.

در این جلد ابتدا مبانی و راهبردهای نظام تعلیم در بخش اول مرور می‌شود. در بخش دوم کلیه برنامه‌های آموزشی پیشنهادی توضیح داده می‌شود و در بخش سوم برنامه پیشنهادی علمی در دوران متوسطه اول بررسی می‌گردد. در بخش‌های بعدی نیز به بررسی برنامه‌های گروه‌های تخصصی پرداخته می‌شود.

تا پایان دوره متوسطه اول نیاز است که دانش‌آموز به‌طور عمومی با علوم مختلف آشنا شود. از ابتدای تحصیل تا پایان دوران متوسطه اول نمی‌توان سیری را به‌طور ویژه به دانش‌آموزان پیشنهاد نمود. بلکه در این مدت دانش‌آموز باید با جلوه‌هایی از علوم گوناگون و روش‌های پژوهش و تلاش در آن‌ها مواجه شود تا هم با هندسه کلی علوم آشنا شود و هم بتواند به تدریج رشته کلی فعالیت علمی خویش در دوره متوسطه دوم را انتخاب نماید و در دوران متوسطه دوم در آن رشته تمرکز بیشتری داشته باشد.

باید دقت نمود که در این دوران همه علوم باید با جذابیت و تناسب سن دانش‌آموز ارائه شود تا مانعی بر سر یافتن استعداد و علاقه اصلی وجود نداشته باشد.

در میان علوم گوناگونی که می‌توان دانش‌آموزان مستعد را بر

آموزش و تعلیم (جلد هفتم)

مؤلف: کانون دانش‌پژوهان نخبه

ناشر: تراث

سال نشر: ۱۳۹۴

نوبت چاپ: اول

قطع: رقعی

تعداد صفحات: ۲۲۳

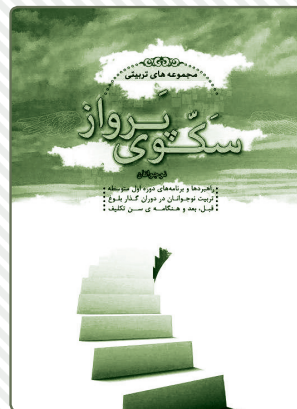
محور آن‌ها تعلیم و تربیت نمود، علوم انسانی و علوم پایه جایگاهی برجسته دارند. این دو بنیادی‌ترین علمی هستند که کاروان علم بر آن‌ها استوار است. علوم انسانی و علوم پایه خود دارای رشته‌های علمی گوناگون‌اند. دانش‌آموز مستعد، در هر رشته‌ای که در دانشگاه یا حوزه بخواهد ادامه تحصیل دهد، نیازمند آن است که در یکی از رشته‌های علوم انسانی یا علوم پایه در دوره دانش‌آموزی تعمق پیدا کرده باشد، مقدمات مبانی اندیشه اسلامی را فهم نموده باشد، آشنایی مقدماتی اما صحیح با شعبات علوم انسانی یافته باشد، علم تجربی را به‌طور ملموس آموخته باشد، آزمایش‌های علمی را از نزدیک تجربه نموده باشد و...

تعمق در این علوم در دوره دبیرستان (متوسطه دوم)، می‌تواند روحیاتی از قبیل تعمق بنیادین در علوم، نگاه روشمند به کار علمی، جهاد، همت و تمرکز علمی و... را در دانش‌آموز پدید آورد و همچنین پایه‌ای محکم از اندیشه علمی برای او بسازد.

کتاب «سکوی پرواز» نظام نامه‌ای علمی تربیتی است شامل تبیین اهداف، راهبردها، روش‌ها و برنامه‌هایی که می‌توان برای تربیت و رشد دانش‌آموزان دوره متوسطه اول طرح‌ریزی نمود. این کتاب بطور مختصر و در عین حال کارآمد و نسبتاً جامع به این موضوع پرداخته است و می‌تواند برای مدیران، مربیان، معلمان و برنامه‌ریزان کانون‌های علمی تربیتی و مدارس این مقطع بسیار مفید باشد.

در کار تربیتی با دانش‌آموزان در مجموعه‌های تربیتی، توصیه می‌شود شروع جذب دانش‌آموزان پسر از حدود سن ۱۲ سالگی باشد. چراکه اولاً در این زمان، نوجوان در بحبوحه بلوغ جنسی و وجوب تکلیف شرعی قرار دارد. در واقع این سنین زمانی است که انسان باید به پیشواز تکلیف رود و بر خود وظایفی را مقرر سازد. در اثنای این دوره است که آدمی لایق بندگی می‌شود و می‌تواند هدف خلقت خود، یعنی عبودیت را محقق کند.

بنابراین تولد حقیقی انسان در این سنین رقم می‌خورد. این دوره نقش حساس و تعیین‌کننده‌ای در مراحل بعدی زندگی دارد. از این رو سهل‌انگاری در این دوره، می‌تواند لطمات جبران‌ناپذیری به همراه داشته باشد تا جایی که شاید ناکامی در این دوره، منجر به ناکامی در دوره‌های دیگر حیات شود. بنابراین فرزندان در این دوره به‌شدت نیاز به مربیانی دارند که آن‌ها را در این مسیر حمایت و هدایت کنند. ثانیاً در این سنین فرزندان کم‌کم از دامن پاک والدین فاصله گرفته و به سمت دوستان و اولیایی غیر از پدر و مادر تمایل پیدا می‌کنند. بنابراین نیاز به بستری مناسب برای یافتن دوستانی نیکو دارند. ثالثاً فرزندان این سنین، نه آن‌قدر بچه‌اند که قدرت فهم و تعقل و درک مطالب در آنان

سکوی پرواز

نام فرعی: راهبردها و برنامه‌های
مجموعه‌های تربیتی ویژه نوجوانان
مؤلف: کانون دانش‌پژوهان نخبه

ناشر: تراث

سال نشر: ۱۳۹۴

نوبت چاپ: اول

قطع: رقعی

تعداد صفحات: ۱۹۵

کم باشد و نه آن قدر بزرگ و شکل یافته که حرف‌ها در ایشان اثری نکنند. رابعاً دانش‌آموزان این سنین در یحیوئه جدا شدن از مدرسه ابتدایی و ورود به مدارس متوسطه هستند که می‌توان در این برهه با بهانه‌های گوناگون از جمله آمادگی آزمون ورودی مدارس نمونه، دانش‌آموزان را جذب کرد. و خامساً و سادساً و

اگر پرسیده شود، کار تربیتی در این سنین به چه نحوی باید باشد؟ باید گفت: جواب شما در کتاب سکوی پرواز، به صورت جامع و درعین حال خلاصه گردآورده شده است. هر چند این نظام‌نامه ناظر به فرزندان ۱۲ تا ۱۵ ساله - در حال حاضر مقارن با ششم ابتدایی و مقطع اول متوسطه - تدوین شده است، اما بسیاری از مطالب آن برای سنین کمتر و بیشتر از آن هم قابل استفاده است. چرا که این دوره سه- چهارساله، دوره گذاری بین هفت سال دوم و هفت سال سوم زندگی انسان، قبل از بلوغ و بعد از بلوغ است. بنابراین توجهات و راهبردهایی که ذکر شده است، مناسب برای هر دو دوره است.

بدیهی است مطالب کتاب برای همه فعالان تربیتی در کشور قابل استفاده است. مربیان و معلمان عزیز و افسران جنگ نرم که در مدارس، کانون‌های فرهنگی، هیأت، بسیج و... به امر مقدس تربیت می‌پردازند؛ می‌توانند به فراخور نیازهایشان از این کتاب بهره ببرند.

کتاب سکوی پرواز در ۵ فصل تنظیم و تدوین شده است. فصل اول انسان مطلوب کانون را به تصویر می‌کشد که انتظارات مجموعه از ویژگی‌های متربیان تا پایان دوره اول حضور در مجموعه را بیان می‌کند. فصل دوم مخاطب‌شناسی است که ویژگی‌های انسان امروزی در این سنین را به تصویر می‌کشد. مهم‌ترین بخش این کتاب یعنی راهبردهای کلان در فصل سوم گردآوری شده است. این راهبردها در واقع اموری است که باید در این دوره برای دانش‌آموزان به اجرا درآید و هرگونه کم‌کاری در محقق شدن هر یک از این راهبردها می‌تواند خلأ جبران‌ناپذیری را فراهم کند. در فصل چهارم و پنجم، به راهکارهای عملیاتی و کاربردی پرداخته شده؛ تا معلوم شود در عرصه عمل چگونه باید کار کرد. برای این منظور در فصل چهارم به راهکارهای جذب و گزینش و ویژگی‌های متربی در بدو ورود به مجموعه پرداخته شده و فصل پنجم، حاوی برنامه‌ها و قالب‌هایی است که در این دوره به‌منظور محقق شدن کامل اهداف باید اجرا شود.

* انسان مطلوب
* مخاطب شناسی

فصل ۲

* راهبردهای کلان

فصل ۳

* جذب و گزینش
* سیر برنامه های دانش آموزان

فصل ۴ و ۵

قابل ذکر است که خروجی انتهایی این کتاب، برنامه های خاص هر پایه می باشد که به صورت یک جدول معین شده است. پس از تألیف ۷ جلد از کتاب های برنا که مبانی، اصول و نظام های مدیریتی، آموزشی و تربیتی کانون شرح داده شد، جای کتابی که سیر برنامه های کانون از بدو ورود دانش آموزان تا انتها را شرح دهد، خالی بود. بنابراین هر چند خروجی انتهایی این کتاب، سیر برنامه ها به تفکیک پایه ها و در فصل آخر گرد آورده شده است، اما فصل های دیگر این کتاب و کتاب های دیگر برنا به عنوان پشتوانه عظیم این برنامه ها می تواند مورد توجه قرار گیرد.

روش تهیه کتاب

برای تهیه و خرید این کتاب‌ها بصورت پیامکی، کافی است کد درخواست خود را به شماره ۰۹۳۵۴۷۲۶۵۵۱ پیامک بزنید.

کد ۱۱: مجموعه هفت جلدی برنا: ۶۵ هزار تومان (۶۰ هزار تومان قیمت مجموعه + ۵ هزار تومان هزینه ارسال)

کد ۱۲: کتاب سکوی پرواز: ۱۲ هزار تومان (۸ هزار تومان قیمت کتاب + ۴ هزار تومان هزینه ارسال)

کد ۱۳: مجموعه هفت جلدی برنا + کتاب سکوی پرواز: ۷۰ هزار تومان (۶۸ هزار تومان قیمت کتاب‌ها + ۲ هزار تومان هزینه ارسال)

به مجموعه‌های تربیتی و کسانی که تعداد بالا خرید کنند تخفیف داده می‌شود.

هم اکنون جبهه فرهنگی انقلاب اسلامی - با همه کمبودها و کاستی‌ها - شاهد انتشار انواع نشریات و آثار مکتوب می‌باشد. در این مرحله هرچند تا نقطه مطلوب و امیدبخش فرسنگ‌ها فاصله داریم؛ اما اگر همین تعداد اندک و فئهٔ قلیله در کنار هم گرد آیند؛ نتیجه قابل توجهی به دست خواهد آمد.

«آینه» می‌خواهد آینه‌ای باشد تمام نما از عقبه برای رزمندگانِ خطِ مقدمِ نبرد بی‌پایانِ حق و باطل.

کانون دانش‌پژوهان
نکبه

۲۱ - ۵۵ ۳۴ ۷۳ ۹۸
kanoonnokhbeh.ir
@kanoonnokhbeh_ir

کانون دانش‌پژوهان

۰۲۵ ۳۲۹۲ ۸۹ ۵۱
۳ ۰۰۰ ۱۵۴۲
www.۱۵۴۲.org
info @۱۵۴۲.org